

University of Groningen

Female reproductive ageing

Haadsma, Maaïke Laura

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2010

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Haadsma, M. L. (2010). *Female reproductive ageing: the clinical relation between oocyte quantity and oocyte quality*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dankwoord

Dit proefschrift was nooit tot stand gekomen zonder de hulp van velen, binnen en buiten de muren van het ziekenhuis. Klinisch onderzoek staat of valt met de vrijwillige medewerking van proefpersonen. Mijn dank gaat daarom in de allereerste plaats uit naar alle paren met vruchtbaarheidsproblemen die belangeloos hebben meegewerkt aan de studies die staan beschreven in dit proefschrift.

Veel dank ben ik ook verschuldigd aan alle mensen die de afgelopen jaren tijdens mijn promotietraject om mij heen hebben gestaan. Een dankwoord van een paar bladzijden doet bij voorbaat al geen recht aan alle mensen die, direct of indirect, een bijdrage hebben geleverd aan dit proefschrift. Toch wil ik een poging wagen en enkele mensen persoonlijk noemen.

Dr. A. Hoek, gynaecoloog Voortplantingsgeneeskunde in het UMCG en mijn eerste co-promotor. Beste Annemiek, ik heb veel geluk gehad met jou als begeleider. Je stond open voor nieuwe ideeën en hebt me de vrijheid gegeven die bij me paste, maar altijd met een vinger aan de pols. Je liet merken dat je je verantwoordelijk voelde voor mij, niet alleen voor mijn promotie, maar ook voor mijn toekomst daarna, zelfs al weken mijn plannen uiteindelijk af van het pad van de gynaecologie. Mijn waardering voor jou is de afgelopen jaren alleen maar gegroeid. Ik heb veel van je geleerd en ben blij dat dit proefschrift niet ons laatste gezamenlijke project zal zijn.

Dr. H. Groen, arts-epidemioloog op de afdeling Epidemiologie van het UMCG en mijn tweede co-promotor. Beste Henk, met jou zette ik de eerste stappen in de wereld van de statistiek. Toen ik eenmaal een beetje zelf kon lopen, was je altijd bereid mijn analyses te controleren. Minstens zo waardevol was dat je voor die zaken die buiten je eigen expertiseterrein lagen, gericht de weg naar anderen kon wijzen. Dank voor je hulp!

Prof.dr. M.J. Heineman, hoofd van de afdeling Obstetrie en Gynaecologie van het AMC en mijn promotor. Beste Maas Jan, een promotor letterlijk op afstand, maar beschikbaar als het nodig was. Vaak begon ik mijn dag met een brede glimlach als mijn computer opstartte met een bemoedigende email van jouw hand, verstuurd voor dag en dauw. Met je gevoel voor communicatie en politiek, je geduld en organisatietalent en je vermogen om mensen te motiveren ben je een voorbeeld voor mij.

De leescommissie, bestaande uit *prof.dr. J.L.H. Evers*, *prof.dr. N.J. Leschot* en *prof.dr. R.P. Stolk*. Hartelijk dank voor het beoordelen van dit proefschrift.

Prof.dr. C.B. Lambalk en *dr. F.J.M. Broekmans*, gynaecologen Voortplantingsgeneeskunde in het VUMC en het UMCU en experts op het gebied van reproductieve veroudering bij de vrouw. Beste Nils en Frank, iedere onderzoeker heeft een klankbord nodig. Dank dat jullie bereid waren zo actief met mij mee te denken. Hopelijk niet voor het laatst, de ideeën voor verder onderzoek zijn nog lang niet op!

Dr. V. Fidler, universitair hoofddocent Medische Statistiek op de afdeling Epidemiologie van het UMCG. Beste Vaclav, dank voor je onmisbare hulp bij ingewikkelde analyses en je uitgebreide, geduldige uitleg.

Prof.dr. F.E. van Leeuwen en drs. T.M. Mooij van de afdeling Epidemiologie van het Nederlands Kanker Instituut.

Beste Floor, na elke telefonische vergadering met jou kon ik weer wekenlang vooruit. Je bent aanstekelijk enthousiast en hebt aan een half woord genoeg om het geheel te kunnen overzien. Ik heb het zeer gewaardeerd dat je in je overvolle schema toch steeds weer wat tijd wist vrij te maken voor onze projecten.

Beste Thea, zonder jou had ik nooit de weg gevonden in de omvangrijke OMEGA-database. Dank voor al je opgestuurde bestanden, uitleg, hulp bij de statistiek en bovenal de prettige samenwerking. Er liggen nog een paar mooie nieuwe OMEGA-projecten op de plank...

Prof.dr. C.W. Burger, stuurgroepleden van de OMEGA-project groep en medewerkers van IVF-afdelingen in heel Nederland. Hartelijk dank dat ik gebruik mocht maken van de data uit de OMEGA-database en dat ik overal in Nederland welkom was voor een nieuwe zoektocht in dossiers, die vaak uit oude archieven speciaal voor mij waren opgediept.

Het PGS-team, met name drs. S. Mastenbroek, prof.dr. S. Repping, dr. J.C. Korevaar en dr. J. van Echten-Arends. Beste Sebastiaan, Sjoerd, Joke en Jannie, bedankt voor de fijne Amsterdams-Groningse samenwerking, voor jullie hulp en onmisbare expertise. En Jannie, speciaal ook bedankt voor je betrokkenheid bij het beloop van mijn onderzoek en loopbaan. Ik hoop dat onze (wetenschappelijke) paden elkaar nog eens kruisen.

Arien Bukman, Ellen Roeloffzen en Eva Groenewoud. Hartelijk dank dat ik mocht bouwen op jullie fundament van de database met ovariële reserve testen.

Prof.dr. F.H. de Jong en prof.dr.ir. A.P.N. Themmen. Bij jullie laboratorium in Rotterdam mocht ik een paar honderd monsters afleveren. Dank voor het faciliteren van de hormoonbepalingen uit het zevende hoofdstuk van dit proefschrift.

K. Bouman, klinisch geneticus in het UMCG en mede-auteur. Beste Katelijne, het afronden van dit proefschrift geeft ruimte voor nieuwe onderzoeksideeën. Ik ben ontzettend blij dat je mijn mentor wilt zijn bij het uitzetten van mijn vervolgplannen.

Jackie Senior, editor van de afdeling Genetica van het UMCG. Dank voor het fatsoeneren van mijn Engels in meer dan de helft van dit proefschrift!

De studenten die mij hebben geholpen bij dit proefschrift of bij één van de andere studies, die niet in dit boekje zijn opgenomen. Laura Seinen, Wendy Nijhuis, Susanne Kiewiet, Wieteke Elzinga en sinds kort Maaïke van der Heide en Elizabeth van der Stroom. Jullie hulp was en is van grote waarde! *Joris Nijssen*, student geschiedenis met wie ik jaren geleden mijn eerste onderzoeksproject als arts-assistent begon. Het blijft onwerkelijk en onrechtvaardig dat jij door je vroegtijdig overlijden niet de kans hebt gekregen alles uit het leven te halen wat er in zit. Dank voor de veel te korte maar waardevolle vriendschap.

Collega-onderzoekers van de onderzoekskamer. Met z'n allen in hetzelfde schuitje, dat schept een band. Dank voor alle betrokkenheid en gezelligheid! Speciaal dank ik Roelie van Rossum, voor je moederlijke zorgen over alle onderzoekers op onze kamer.

De collega-onderzoekers van de afdeling Ontwikkelingsneurologie onder leiding van prof.dr. Mijna Hadders-Algra wil ik danken voor de prettige samenwerking. Ik ben blij dat ik de kans heb gekregen te participeren in de waardevolle follow-up studie van kinderen geboren na IVF-behandeling.

Collega's van de afdeling Voortplantingsgeneeskunde van het UMCG. Alle secretaresses, artsen, verpleegkundigen, analisten en embryologen wil ik bedanken voor de jarenlange goede samenwerking. Beste Elma, Rita en Karin, fijne collega's en geweldige administratieve krachten. Ik heb jullie zorgzame betrokkenheid, hulp en gezelligheid altijd erg gewaardeerd. Mijn mede IVF-artsen Edith, Marianka, Ellen, Diana, Christian, Jolanda en verpleegkundigen Gerry, Harry, Ineke, Karin en Annie, dank voor jullie inzet voor alle verschillende studies, maar bovenal dank voor het teamwork! Arnold Simons, hoofd van de IVF-afdeling, jouw bevoegenheid voor individuele zorg (inclusief het 'fingerspitzengefühl') leidde vaak tot hoge stapels op je bureau, maar patiënten komen niet voor niets van ver om door jou te worden behandeld.

Prof.dr. Jolande Land, tijdens mijn promotietraject nam je de leiding over van de afdeling Voortplantingsgeneeskunde. Dank voor je inzet bij het financieren en afbakenen van onderzoekstijd voor mij en voor het belangeloos meelesen van stukken.

Collega's van de afdeling Klinische Genetica van het UMCG. Alle artsen, consultants en secretaresses, heel erg bedankt voor de prettige samenwerking. Ik voel me bij jullie op mijn plek en ben dankbaar voor alle kansen die mij op onze afdeling worden geboden.

Vrienden en familie. Het leven is pas de moeite waard als anderen je omringen.

Lieve vrienden vanaf de wieg, school, studie, studentenhuus, Zuid-Afrika, co-schappen, UMCG en alles daaromheen: dank jullie wel!

Speciaal dank ik *Christine van Gend*, voor je hechte vriendschap. Lieve Chris, inmiddels heb je de leiding overgenomen van jouw praktijk in het échte hoge noorden en dat verbaast me niets. Ik ben ontzettend trots op je en dankbaar voor je vriendschap en je luisterend oor, dat altijd dichtbij is, ook al woon je nu zo ver weg.

Mijn paranimfen, Mirjam Heijstra en Karin Middelburg. Wat ben ik blij dat jullie vandaag naast me willen staan.

Lieve Mirjam, dierbare vriendin vanaf de schoolbanken. Wat heb ik veel aan je adviezen en steun gehad, zeker ook tijdens de laatste fase van mijn proefschrift. Dank voor je warme vriendschap en voor wie je bent. Die kleine Thomas boft maar met zo'n fantastische mama!

Lieve Karin, partner in crime. Wat hebben we eindeloos gepraat over het wel en wee van promotie onderzoek, toekomstplannen en het leven. Samen op congres, samen doodzenuwachtig voor onze eerste internationale presentaties, samen aan de borrel. Jouw opleiding voert je naar Amsterdam, maar je promotie is straks in Groningen en ik zal dan trots naast je staan. We hebben het toch maar geflikt.

Mijn schoonfamilie. Lieve René en Ans, schoonouders, Marlous en Ellen, schoonzussen, Frank en Wilko, mede 'kouwe kant', Daan en Bas, onze neefjes, en oma Seffelaar. Vanaf het begin af aan heb ik me welkom gevoeld in Twente en kom nu al meer dan twaalf jaar lang graag over de vloer. Dank voor jullie hartelijkheid en warmte.

Lieve Peter en Annemarie, mijn grote broer en schoonzus. Kleine grote Ruben, Minke en Jelmer, ik ben jullie trotse tante, vanaf het bijzondere moment dat jullie het levenslicht zagen.

Lieve papa en mama, jullie hebben mij een veilig thuis gegeven. Dank voor jullie onvoorwaardelijke steun, jullie zorgen en praktische hulp in (proefschrift-) nood. Jullie hebben mij altijd aangemoedigd het beste uit mijzelf te halen. Daarom draag ik mijn boekje graag aan jullie op.

En dan mijn lieve Ard... Jij was, bent en blijft mijn reden om elke dag weer thuis te komen. Jij helpt me er telkens weer aan te herinneren dat er meer is dan werk alleen. Samen met jou is het leven nóg meer de moeite waard.